Vidiečan

LETO 2022 ❖ ROČNÍK 28 ❖ ČÍSLO 2

MALOKARPATSKÉ
OSVETOVÉ STREDISKO
V MODRE

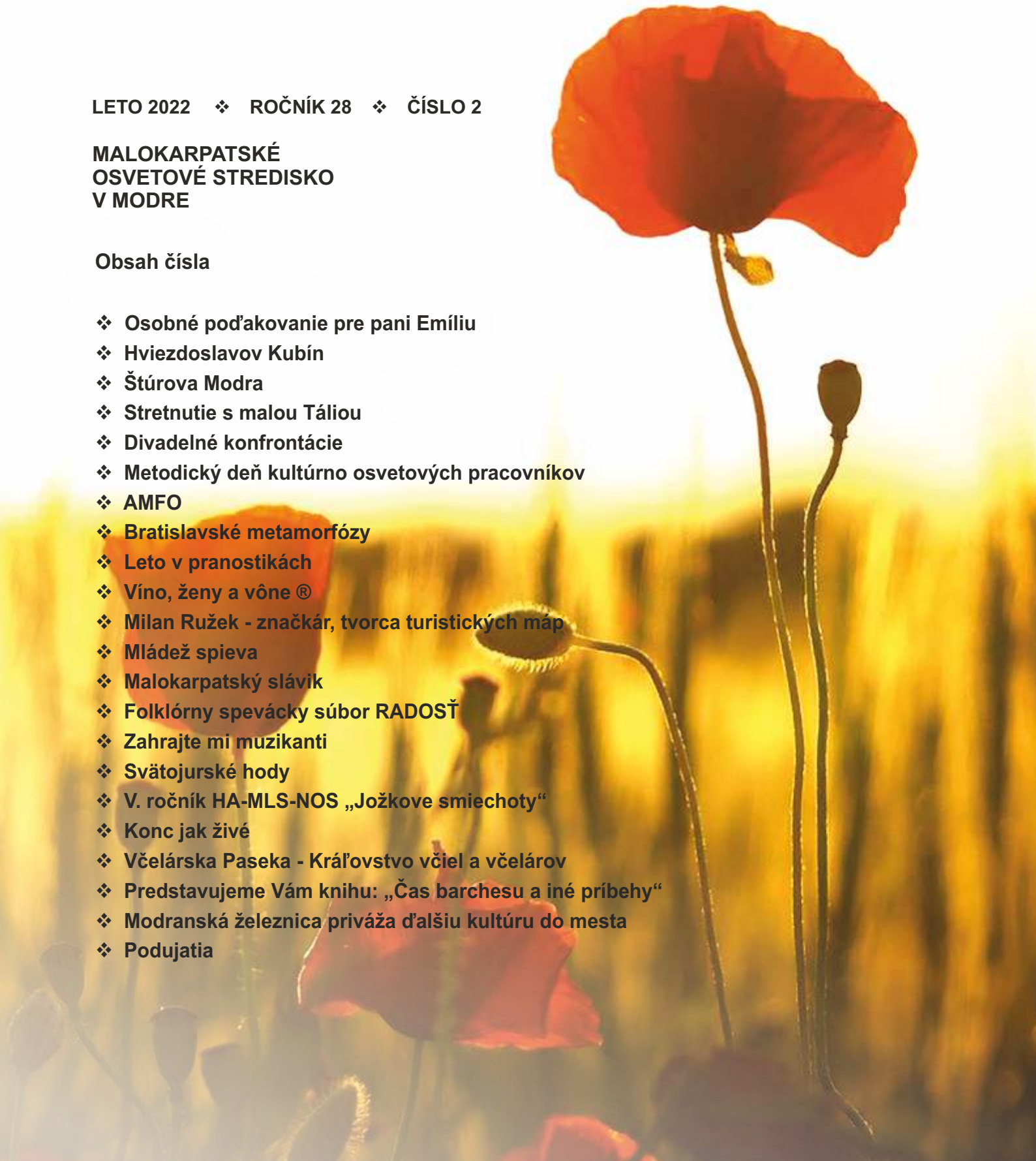

Obsah čísla

- Osobné poďakovanie pre pani Emíliu
- Hviezdoslavov Kubín
- Štúrova Modra
- Stretnutie s malou Táliou
- Divadelné konfrontácie
- Metodický deň kultúrno osvetových pracovníkov
- AMFO
- Bratislavské metamorfózy
- Leto v pranostikách
- Víno, ženy a vône ®
- Milan Ružek - značkár, tvorca turistických máp
- Mládež spieva
- Malokarpatský slávik
- Folklórny spevácky súbor RADOSŤ
- Zahrajte mi muzikanti
- Svätojurské hody
- V. ročník HA-MLS-NOS „Jožkove smiechoty“
- Konc jak živé
- Včelárska Paseka - Kráľovstvo včiel a včelárov
- Predstavujeme Vám knihu: „Čas barchesu a iné príbehy“
- Modranská železnica priváža ďalšiu kultúru do mesta
- Podujatia

Moje osobné poďakovanie pre pani Emíliu,

nič sa nestane náhodou, moja svokra bola Emília, bolo prirodzené, že naša dcéra je Emíliou. Film, Kukačka v temném lese (1984), ktorý ma inšpiroval pomenovať našu dcéru Emilkou, tiež nebola náhoda.

Do života mi vstúpila pred 17 rokmi pani múza Emília Vášáryová, dáma nesmiernej vážnosti a rešpektu. Chcem jej touto cesto poďakovať za krásnych 17 rokov, za jej podporu a za to, že mi bolo dopriané v mojom živote ju stretnúť.

Pani Milka všetko najlepšie zo srdca Vám želám, všetko najzdravšie, najmilšie a najláskavejšie.

PhDr. Anna Píchová
riaditeľka MOS v Modre

Hviezdoslavov Kubín

– okresné kolá súťaže
s postupom na krajskú prehliadku Štúrova Modra

V dňoch 22. a 23. februára 2022 sa v priestoroch V - klubu v Bratislave konali okresné kolá IV. a V. kategórie Celoštátnej postupovej súťaže recitátorov v prednese poézie a prózy „Hviezdoslavov Kubín“. Odzneli tu klasické, humorné i vážnejšie diela slovenských a zahraničných autorov v podaní recitátorov v štvrtej kategórii žiakov 1. až 4. ročníka stredných škôl, 5. až 8. ročníka osemročných a bilingválnych gymnázií a ostatnej nevysokoškolskej mládeže do 19 rokov - vrátane.

V piatej kategórii vystúpili študenti vysokých škôl, žiaci 5. až 6. ročníka konzervatórií a dospelí od 20 rokov. Porota v zložení Jaroslava Čajková, Martina Koval Majerníková a Eliška Sadíleková hodnotila recitácie a prednesy v rôznych vekových kategóriách a počas rozborových

seminárov sa snažila poradiť každému recitátorovi, ako si môže zdokonaliť prácu s textom, techniku prednesu, či celkovú dramaturgiu.

Aj tento rok sme si mohli vďaka dobrej príprave žiakov a študentov vypočuť kvalitné a zaujímavé prednesy.

Štúrova Modra 2022

V Kultúrnom dome Ľudovíta Štúra v Modre sa dňa 22.4.2022 uskutočnila Krajská súťaž v umeleckom prednese poézie a prózy IV. a V. kategórie a v tvorbe divadiel poézie s možným postupom do Celoštátnej postupovej súťaže a prehliadky 68. Hviezdoslavov Kubín - Štúrova Modra. Svoje divadelné umenie tu predstavilo Divadlo poézie Lano a Divadlo poézie Mačky. Pri niektorých vystúpeniach dostal divák priestor na zamyslenie sa, iné boli plné humoru.

V žánri poézia v IV. kategórii sa umiestnili súťažiaci nasledovne: 1. miesto - Samuel Vrlák zo Spojenej školy sv. F. Assiského v Malackách, 2. miesto s návrhom na postup - Niko Čársky zo ZUŠ J. Kresánka v Bratislave, 2. miesto s návrhom na postup - Tomáš Kovarovič z Divadla FALANGÍR v Kostolišti, 3. miesto - Radoslava Bačová z Gymnázia Ladislava Sáru 1 v Bratislave.

V žánri próza v IV. kategórii sa súťažiaci umiestnili nasledovne: 1. miesto - Nina Benkovičová zo ZUŠ J. Kresánka v Bratislave, 2. miesto s návrhom na postup - Matúš Kušík zo ZUŠ J. Kresánka v Bratislave, 2. miesto s návrhom na postup - Linda Ollé zo ZUŠ J. Kresánka v Bratislave, 3. miesto - Adam Bielik zo Spojenej školy na Tilgnerovej 14, v Bratislava.

Čestné uznanie získal Dávid Ormandy zo Súkromného gymnázia na Bajkalskej ulici v Bratislave.

V žánri poézia v V. kategórii získali 1. miesto - Melánia Hájiková z Pezinka a 2. miesto - Eva Kolmanová z Ivanky pri Dunaji.

V súťaži divadiel získali 2. miesto Divadlo poézie Mačky zo ZUŠ Senec a 3. miesto Divadlo poézie LANO zo ZUŠ J. Kresánka v Bratislave.

Autor: Adela Oravcová
Foto: MOS Modra

Stretnutie s malou Táliou

V dňoch 16. a 17. marca 2022 sa v Mestskom kultúrnom stredisku v Senci stretli detské divadelné súbory na 23. ročníku Krajskej súťaže a prehliadky detskej dramatickej tvorivosti a ochotníckeho divadla dospelých hrajúcich pre deti „Stretnutie s malou Táliou".

Diváci si mali možnosť pozrieť zaujímavé divadelné predstavenia v podaní mladých umelcov, ktorí ukázali v súťaži na doskách, ktoré znamenajú svet svoje najlepšie výkony v úlohách detí, dospelých, ale aj v rozprávkových bytostiach. Súčasťou podujatia boli workshopy pod názvom Prvé stretnutie s pantomímou a samotné ukážky pantomímy v podaní Mira Kasprzyka, ktorý predstavil svoje umenie a počas ukážok porozprával o svojich začiatkoch a prvých stretnutiach s pantomímou.

Na 1. mieste s postupom na Celoštátnu prehliadku Zlatá priadka – Šaľa sa umiestnil DDS Cez dierkovú kľučku z Pezinka s divadelnou hrou Andrei Gregušovej V našom meste. Porota ocenila výborne zvolený text vhodný veku interpretov a ich hereckým možnostiam. Deti pôsobili veľmi zohrato a každý vedel čo má na javisku robiť. Z predstavenia bolo cítiť tvorivosť a radosť, ktorú títo herci dokázali preniesť aj do publika.

2. miesto s autorským predstavením Erazmus na Predzakarpatskej získal DDS Lano zo ZUŠ J. Kresánka z Bratislavy. Deti ovplyvnené najmä knihami a filmami „Harry Potter" chceli pripraviť inscenáciu, v ktorej by títo „potterovskí" hrdinovia vystupovali. Spolu so svojím režisérom Matejom Čertíkom si vybrali hlavné postavy potterovskej ságy a doslova ich premiestnili do súčasných slovenských škôl, v ktorých sa stretávajú nielen so šikanou medzi spolužiakmi, ale aj s šikanou učiteľskou. Postavy prichádzajú do nášho sveta so svojimi čarovnými schopnosťami, ktoré však postupne strácajú.

Na 3. mieste sa umiestnilo divadlo Wonderland z Bratislavy s predstavením Arnošta Goldflama Dievčenská šatňa. Známa divadelná hra odhaľuje tajomné zákulisie dámskej šatne vidieckeho divadla, odkrýva osudy štyroch herečiek, ktorým sa divadlo stalo ich druhým domovom a obetovali mu časť svojich životov. Režisér si dal námahu a vytvoril komplexné divadelné predstavenie s hudbou, scénou, kostýmom i hereckou interpretáciou.

Diplom za účasť získali divadlá zo ZUŠ Senec DDS Mačiatka v tme a DDS Mačky v kufri.

Porota pracovala v zložení: Mgr. art. Marek Mokoš, Mgr. Magdaléná Máčiková, Mgr. art. Alexandra Štefková, PhD.

Autor: Adela Oravcová
Foto: MOS Modra

DIVADELNÉ KONFRONTÁCIE 2022

V dňoch 1. a 2. apríla 2022 sa v Dome kultúry Pezinok uskutočnili Krajská postupová súťaž a prehliadka neprofesionálneho divadla dospelých a Krajská postupová súťaž a prehliadka mladých s postupom na celoštátne súťaže prehliadky Belopotockého Mikuláš a Fedim.

Postavenie a správanie mladej generácie v súčasnom svete v predstavení Generácia Z priblížilo divákom Biele divadlo - Štúdio Histrioni z Bratislavy.

Divadelný súbor Lano pri ZUŠ J. Kresánka v Bratislave priniesol na pódium pohľad na závislosť mládeže na mobiloch a iných technických vymoženostiach.

V podaní hercov OZ MoKraĎ z Modry si divák mohol pozrieť humorne ladený príbeh o problémoch staršej generácie v súčasnej dobe - Penzista slovenský I.

Po ukončení prvého súťažného dňa odborná porota počas seminára zhodnotila každé predstavenie a poradila divadelným súborom a hercom, ako a v čom môžu zlepšiť svoje vystúpenia. Druhý súťažný deň prehliadku otvorilo predstavenie Starec a more v modernom prevedení spestreným projekciou a farebnými efektami Biele divadlo – Štúdio Simplex z Bratislavy.

Divadelný súbor Čiarový kód z Bratislavy v predstavení Mám ťa rád priniesol divákom niekoľko príbehov o láske a problémoch s ňou spojenými.

V modernom spracovaní ďalšieho klasického diela Dekameron od Giovanniho Boccaccia Biele divadlo - Štúdio Simplex poukázalo prostredníctvom stretnutia mladých ľudí na chate na problémy vo vzťahoch, v spoločnosti a v človeku samotnom.

Poriadnou dávkou humoru bol divák zasiahnutý počas posledného divadelného vystúpenia v podaní členov OZ MoKraĎ z Modry - Kým zaznie poľnica, v ktorom sa manželia po nešťastnom výbuchu plynu v pivnici ich rodinného domu snažia prejsť cez rozum svojim známym i priateľom.

Rozborový seminár ukončil aj druhý súťažný deň a odborná porota vyhodnotila súťažiace divadlá nasledovne:

1. miesto s postupom na celoštátnu súťaž a prehliadku FEDIM 2022 získal DS Lano - Pixeloizmus
2. miesto nebolo udelené
3. miesto získal DS Čiarový kód – Mám ťa rád.

V rámci súťažnej prehliadky neprofesionálneho divadla dospelých sa umiestnili divadelné súbory nasledovne:

1. miesto nebolo udelené
2. miesto s návrhom na postup na 47. ročník Belopotockého Mikuláš získalo Biele divadlo – Štúdio Simplex – Dekameron a OZ MoKraĎ z Modry – Kým zaznie poľnica
3. miesto nebolo udelené.

Diplom za účasť získali: OZ MoKraď, Modra – Kým zaznie poľnica a Biele divadlo – Štúdio Simplex – Starec a more. Špeciálnu cenu za rozvoj autorského písania získalo OZ MoKraĎ z Modry – Kým zaznie poľnica.

Autor: Adela Oravcová, foto: MOS Modra

Metodický deň kultúrno osvetových pracovníkov

Jedným z tradičných podujatí, ktoré Malokarpatské osvetové stredisko organizuje každý rok je Metodický deň kultúrno osvetových pracovníkov, ktorý je určený riaditeľom a pracovníkom osvetových stredísk, kultúrnych zariadení a osobám zodpovedným za chod kultúry v mestách a obciach Bratislavského kraja.

Tohtoročné stretnutie sa konalo 10. marca 2022 v Dome kultúry Lúky v Petržalke a spoluorganizátormi podujatia boli Kultúrne zariadenia Petržalky. Prítomných privítala Mgr. art. Slávka Semancová – vedúca prevádzky Domu kultúry Lúky. Študenti Cirkevného konzervatória v Bratislave Matvei Anchugin a Filip Mydla v hudobnom vstupe zahrali na gitare nádherné skladby a v takmer voňavej prezentácii predstavila Erika Botlíková činnosť Občianskeho združenia Ivanskí záhradkári.

Po informácii o Výstave ruží, ktorá sa bude konať 11.6.2022 v Kaštieli v Ivanke pri Dunaji, vylosovala 5 účastníkov Metodického dňa, ktorí získali voľné vstupenky na toto podujatie. V ďalšom vstupe vystúpil riaditeľ Národného osvetového centra Mgr. Erik Krišśák. Vedúca oddelenia kultúry Bratislavského samosprávneho kraja Doc. Mgr. art. Svetlana Waradzinová a Andrej Púry z oddelenia kultúry prostredníctvom prezentácie Bratislavskej regionálnej dotačnej schémy na podporu kultúry pre rok 2022 a Stratégie kultúry informovali prítomných o najväčších problémoch pri vypĺňaní žiadostí o dotácie a o dôvodoch neúspešnosti niektorých projektov. Po spoločnom obede riaditeľka Malokarpatského osvetového strediska v Modre PhDr. Anna Píchová predstavila činnosť MOS-ky.

Marián Paulíni z Kultúrnych zariadení Petržalka predstavil novovybudované filmové štúdio, ktoré je možné využívať verejnosťou. Následne si mohli účastníci Metodického dňa prezrieť zrenovované a novovybudované priestory Domu kultúry Lúky – Klubovňu, Komunitnú záhradu, telocvičňu a Veľkú sálu, v ktorej budú môcť okrem iných podujatí, vďaka digitalizácii kina, navštevovať hostia domu kultúry aj najnovšie filmové predstavenia.

Mgr. art. Juraj Benčík predstavil mobilné pódium, ktoré Kultúrne zariadenia Petržalky zabezpečili na podujatia, konajúce sa v exteriéroch Petržalky a vysvetlil výhody jeho použitia pri samotných podujatiach. Dvaja zamestnanci kultúrneho strediska ukázali jednoduchú montáž mobilného pódia.

Darina Mladenovová z MOS Modra poďakovala všetkým prítomným za účasť na Metodickom dni a zamestnancom Domu kultúry Lúky a Kultúrnych zariadení Petržalky vyjadrila poďakovanie za pomoc pri organizácii a uskutočnení Metodického dňa osvetových pracovníkov Bratislavského kraja, ktorý bol plný zaujímavých stretnutí a poznatkov.

Autor: Adela Oravcová
Foto: MOS Modra

#AMFO2022

– krajské kolo celoštátnej postupovej súťaže
a výstavy amatérskej fotografickej tvorby
Bratislavský kraj
50. ročník

Súťaž v číslach a v obsadení:
- 60 prihlásených autorov
- 303 fotografií v 3 vekových skupinách. Kategórie: čiernobiela fotografia, farebná fotografia, cykly a seriály, experiment
- 149 fotografií bolo nominovaných na výstavu, z toho 22 ocenených diel a 9 čestných uznaní

Odborná porota: doc. Mgr. Art. Jana Hojstričová, ArtD., Ing. Peter Brenkus
Bedrich Schreiber
Výstava: od 3. 5. do 20. 5. 2022 , Galéria Labyrint
Mestské kultúrne stredisko Senec
Kurátorka výstavy: Karla Šavrtková

Výstava bola otvorená slávnostnou vernisážou v pondelok 2. 5. 2022 v Galérii Labyrint, MsKS Senec. Odborný seminár, ktorého sa zúčastnili takmer všetci prihlásení autori, organizátori zaradili pred slávnostné otvorenie výstavy. Porotcovia trpezlivo a empaticky diskutovali s prítomnými autormi takmer pri každej z ich vystavených fotografií, snažili sa vyzdvihnúť silné stránky ich tvorby a súbežne ich poučili, čomu sa pri práci s fotografiou vyvarovať. Po odbornej - neverejnej časti podujatia nasledovalo oficiálne privítanie hostí, vrátane primátora mesta Senec pána Ing. Dušana Badinského. Príhovor PhDr. Anny Píchovej, riaditeľky MOS v Modre, ktorá je organizátorom podujatia, vystriedali slová kurátorky výstavy a odbornej poroty.

Vyvrcholením vernisáže bolo udeľovanie ocenení. Zúčastnení autori si odnášali z podujatia nielen diplomy a knižné ceny, ale aj nové informácie, ktoré môžu využiť vo svojej tvorbe a hrejivý pocit z využitej príležitosti vystavovať svoje fotografie počas **päťdesiateho** ročníka tejto výnimočnej súťaže.

A čo Vás na výstave čaká? Najlepšie asi slovami kurátorky výstavy **Karly Šavrtkovej**:
Tohtoročné krajské kolo celoslovenskej postupovej súťaže amatérskej fotografie AMFO 2022 opäť ukázalo diverzitu pohľadov a prístupov, ako s fotografickým médiom zaznamenávať okolitý svet, či už v konkrétnych alebo abstraktných rámcoch. Špeciálne o tom môžeme hovoriť v novej tohtoročnej kategórii „Experiment“, v ktorej máme možnosť vidieť experimentátorskú polohu v dvoch rovinách - analógovej, v podobe veľko-formátových zväčšenín a digitálne manipulovaného obrazu do abstraktných foriem.

Vo výslednom výstavnom súbore môžeme pozorovať množstvo tém, ktoré sú obsiahnuté vo všetkých kategóriách, akými sú napr. motív horizontálnej krajiny, konkrétne prírodné scenérie, hra so svetlom a kompozíciou, mestské prostredie a jeho štruktúry alebo portrét. Farba je tiež jedným z veľkých tematických okruhov tohtoročného výberu, čo sa preukázalo aj na samotnom podstatne väčšom zastúpení farebnej fotografie nad čiernobielou. Tá však svoje čaro preukázala vo fotografiách architektonických fragmentov budov, ženskom akte, či zátiší s vajcami. U zúčastnených autorov vidieť úprimný záujem o prácu s fotografiou, s ktorou sa neboja „hrať“ a posúvať hranice vnímania, čo hodnotím veľmi pozitívne.
Poďakovanie patrí mestu Senec, Mestskému kultúrnemu stredisku Senec a Galérii LABYRINT.

Autor: Ján Honza
Foto: MOS Modra

Bratislavské metamorfózy 2022

V divadelnej sále Domu kultúry Ružinov v Bratislave sa v dňoch 3. až 5. mája 2022 uskutočnilo Krajské kolo celoštátnej postupovej súťaže a prehliadky I., II. a III. kategórie 68. ročníka Hviezdoslavov Kubín pod názvom Bratislavské metamorfózy 2022, na ktorom odzneli prednesy a recitácie diel slovenských a zahraničných autorov a veršované predstavenia divadiel poézie.

Výber z hodnotenia členov poroty:

Mgr. Eliška Sadíleková

Kategória: I. - prednes poézie a prózy

V prednese poézie bola úroveň vo viacerých prípadoch poznačená výberom básničiek, ktoré mali veľmi nízku literárnu kvalitu po stránke obsahovej aj formálnej, čo je vzhľadom k vlaňajšiemu ročníku, v ktorom sme chválili recitátorov za výber kvalitných textov, krokom späť. Pri tvorbe výrazu a výstavbe prednesu sme sa - najmä v próze - stretli s mnohými talentovanými recitátormi, ktorí vedia vedome tvoriť výraz v prednese, vystavať ho tak, aby poslucháčov udržali v napätí.

Kategória: II. - prednes prózy

V porovnaní s vlaňajšou krajskou prehliadkou, na ktorej sme recitátorov chválili za výber kvalitnej literatúry, sme v tomto roku zaznamenali výrazný posun smerom k jednoduchšej, menej umelecky hodnotnej dramaturgii. Potenciálne dobrí recitátori nemohli na základe týchto textov vybudovať závažnejšiu výpoveď. Monotematickosť príbehov a ich jednoduchý, hovorový jazyk im to neumožnil. Mnohí z recitátorov zrejme podvedome cítili túto slabinu a tak sa snažili pritlačiť na výraz, čím sa problém samozrejme neodstránil, iba zvýraznil. Jedinou cestou je čítanie umelecky hodnotnej literatúry, ktorej je v súčasnosti pre túto vekovú kategóriu na trhu dostatok.

Mgr. Jaroslava Čajková

Kategória: II. prednes poézie

Úroveň kategórie bola veľmi dobrá až výborná výberom literárne primeraných básnických textov aj interpretáciami. Kategóriu tak charakterizovala pestrosť a výrazová plastickosť. Aj neocenené prednesy niesli vysokú kvalitu prejavu a ocenenie aspoň slovné si jednoznačne zaslúžia.

Kategória: III. prednes poézie

Úroveň kategórie bola vynikajúca výberom literárne naozaj náročných básnických textov aj rôznymi spôsobmi interpretácie. Do popredia sa dostáva viac intelektuálno-analytický štýl prednesu, ktorý súvisí s najnovšou slovenskou poéziou.

Mgr. art. Martina Koval Majerníková

Recitačné kolektívy nepredviedli ucelený divadelný tvar. Snažili sa držať svoju tvorbu v medziach divadla poézie. Narábali s poetickým textom, na ktorého námet varírovali jednotlivé scénky. Oba kolektívy predviedli akoby cvičenia z hodín dramatickej výchovy, kde sa deti učia prenášanie pozornosti na javisku, správny pohyb po ňom a základy rytmizácie pohybom i vo verbálnom prejave. Chválim, že súčasťou vystúpenia bola hra, ktorá je výborným prostriedkom, ako deti uvoľniť a vytvoriť im miesto pre tvorivosť a fan-táziu. Celkovú myšlienku tvorenú cez slová básnika ešte súbory neboli schopné odovzdať. Ich tvorba je v začiatkoch, ale v procese.

Kategória: III. prednes prózy

Túto kategóriu hodnotím ako silnú, i keď poézia bola ešte o niečo kvalitnejšia.

Súťaž bola veľmi dobre pripravená v primeranej komornej divadelnej sále, kde mohli prednesy vyniknúť a recitátori výborne komunikovať s publikom. Rovnako odborná a spoločenská súčasť podujatie pozdvihli a aj spríjemnili.

Výsledky súťaže nájdete na našej webovej stránke: **https://www.moska.sk/bratislavske-metamorfozy-2022-vyhodnotenie/.**

Autor: Adela Oravcová, foto: MOS Modra

Leto v pranostikách

Jún

Nad krajinou zlaté slnko
teplým lúčom zem hladí,
zima sa preč pominula,
nastáva čas úrody.

Stromy, kvety, mladá zeleň
farbami svet spestrili.
veselo znie vtáčia pieseň,
od Norberta niet zimy.

Na Medarda po dáždiku
pestovateľ netúži,
ináč bude 40 dní
zem v dažďovej kaluži.

Ak prší na Barnabáša,
bude dobrá úroda,
naplní sa vínom fľaša,
bohatá je záhrada.

Každý trafí pekne domov
na svätého Víta,
ak sa mesiac neukryje,
celú noc nám svitá.

Svätojánska noc nás láka
ohnivými plameňmi.
Začaruje dni a noci,
ich dĺžku im vymení.

Ak miluješ čerstvé hríby,
ber kôš z prútov pletený,
Ladislav les nimi posial,
hlavu skláňaj ku zemi.

Keď celý deň Peter s Pavlom
pred slnkom sa skrývajú,
kosci na poliach a lúkach
dobrú žatvu mávajú.

Júl

Keď chlad svojim dotykom
schladí leto v júli,
v januári bude treba
poriadne zakúriť.

Ak však slnko počas júla
bude horúčavou hriať,
v decembri ti bude zima,
kabát nesmieš odkladať.

Po dažďoch, čo na Prokopa
lesy riadne zmáčajú,
hríby v lesoch husto rastú,
spod lístia vykúkajú.

Na Cyrila a Metoda,
hospodár sa smeje,
v záhradách a na poliach
úroda mu zreje.

Na Margitu polia žijú,
ženci prídu žitko žať,
nech tie zrná, čo v ňom zreli,
dajú chlebu rozvoňať.

Ak hustý dážď na Margitu
z neba padať bude,
hrozienko sa neurodí,
smutno bude v sude.

Keď sa búrka so slnkom
na Jakuba vystrieda,
zaplní sa stodola,
bude dobrá úroda.

Keď si Anna koncom júla
svoje vlasy prečeše,
leto začne tíško slabnúť,
rána budú chladnejšie.

August

Ak slnko na Dominika
horúčavou pečie,
na Mareka v kožuchu
bude ti najlepšie.

Vietor, ktorý na Oskara
okná, dvere pootvára,
len tak rýchlo nestratí sa,
po krajine preháňa sa.

Keď v auguste na Vavrinca
hojný dážďik prší,
dávaj pozor na komôrku,
bude veľa myší.

Keď na svätú Helenu
dážď sa z neba leje,
zeleňou sa otava
ešte dlho skveje.

Ak na deň Bartolomeja
svieti slnko krásne,
na jeseň bude počasie
bez oblakov, jasné.

Akým teplom zohrieva
slnko Augustína,
takým chladom strasie sa
v novembri Katarína.

Autor: Adela Oravcová

Víno, ženy a vône®

7. apríla sa vo Vinum Galeria Bozen v Pezinku stretlo viac ako stovka dám so zaujímavými ženami, ktoré obohacujú život tohto regiónu. Stretnutie s významnými ženami, ktoré sú pre nás vzorom a inšpiráciou. 17 rokov patrí toto podujatie aj vínu a jeho snúbeniu s vynikajúcou gastronómiou reštaurácie Petra Matyšáka.

Naše pozvanie prijali:
Milka Vášáryová, osobnosť tohto večera, tešíme sa, že práve ona sa stala ambasádorkou tohto podujatia. Práve v tomto mesiaci sa dožíva krásneho životného jubilea 80.rokov.

Alena Heribanová porozprávala o živote hendikepovaných športovkýň, s ktorými prežila viacero olympiád, boli to nádherné príbehy s obrovskou vôľou vzdorovať nepriazni osudu.

Jarka Kaňuchová Pátková šéfuje vinohradníkom a vinárom Slovenska, vedie degustácie doma aj v zahraničí, je prvou dámou Národného salónu vín, čím dokazuje, že žena do sveta vína viac ako patrí.

Soňa Ďatel Kozáková za roky pôsobenia v Malokarpatskom osvetovom stredisku poznala každého ľudového umelca, výtvarníka v našom kraji a podporovala ich, dnes je slobodnou umelkyňou – šperkárkou.

Martina Kertészová je speváčkou kapely Dis is Markéta, spievala od srdca a s vášňou, najemotívnejšia bola jej autorská pieseň HRAJŽEMI, pod týmto názvom vychádza práve jej debutový album.

Osobnosti – Podobnosti sú už stálicou tohto večera, predstavila ich na svojich fotografiách **Kristína Schreiberová**.

Vône neodmysliteľne k tomuto večeru patria, a nie len tie vínové. **Glamour Slovakia** predstavila novú značku a vône tej najvyššej kvality.

Módnu značku **Donna Rosi** vytvorila módna návrhárka **Milka Harmathová** v roku 1989. Za tie roky obliekla do krásnych chanelovských kostýmov mnohé významné dámy, olympionikov, slovenskú letku... V tento večer sa modelkami stali prítomné vinárky, nielen 30, 40 ale aj 50+.

Malé pestrofarebné kúsky kameňa, skla, keramiky vo svojich mozaikách predstavila **Borka Hurajová** „lastovička“ zo Záhoria.

Perly, polodrahokamy kombinované so zlatom a striebrom sú už 17 rokov životnou vášňou **Bibiany Hallovej**.

Posledné roky sme cestovali menej ako zvyčajne a preto sa **Janka Varholáková** rozhodla splniť si sen a kúsok gréckej atmosféry priniesť do Pezinka. Prišla s pozvánkou na výbornú grécku kávu s gréckymi pochúťkami do svojej kaviarničky Kafenio.

S voňavou pozvánkou sme sa tento večer rozlúčili. **Erika Botlíková** vymyslela a následne prvýkrát v r. 2017 za pomoci Ivanských záhradkárov zrealizovala **Medzinárodnú výstavu ruží** v Ivanke pri Dunaji, v tomto roku ju môžete navštíviť 11. – 12. júna.

Výnimočný večer, výnimoční hostia, výnimočné vína, výnimočná gastronómia, už teraz sa tešíme na 18. ročník.

Milan Ružek

Značkár, tvorca turistických máp, ale hlavne turista,
ktorý spoznával slovenské hory a hlavne
Malé Karpaty celých 92 rokov

Milan sa narodil 29. júna 1929 v Modre – Kráľovej, ako posledný z desiatich detí. Otec, zručný tesársky majster, zomrel dva mesiace pred jeho narodením a ako jedenásťročnému mu zomrela aj mama. Vtedy začal pociťovať zodpovednosť sám za seba. Už ako desaťročný začal spoznávať okolité nádherné, vtedy ešte zmiešané lesy Harmónie. Tu začal nachádzať životnú energiu.
Bol členom Klubu československých turistov, v roku 1946 sa stal najmladším členom Klubu slovenských turistov a lyžiarov. Vyučil sa tesárskemu remeslu. V roku 1954 nastúpil do služieb kartografie v Modre – Harmónii a tesárske remeslo po 7 rokoch zavesil na klinec, doplnil si vzdelanie a externe vyštudoval geodéziu a kartografiu. Od r. 1957, po absolvovaní značkárskeho kurzu sa mu splnila jeho dávna túžba: začal značkovať turistické chodníky a venoval sa tomu viac ako 60 rokov, vyznačkoval 2 700 kilometrov. Svoje posledné značkovanie si pripomenul už ako 87 ročný.

Často spomenul, že máme najlepšie značenie turistických ciest v Európe. Turistické značkovanie je nezastupiteľné. Poskytuje základné informácie o okolí, usmerňuje bezpečný pohyb turistov v prírode, čím ju zároveň chráni. Od začiatku až podnes stojí turistické značkovanie v celej svojej šírke na báze dobrovoľníkov. Nemá však, žiaľ, náležitú spoločenskú vážnosť a dostatočnú finančnú a materiálnu podporu štátnych orgánov – potešilo ho ocenenie za verejnoprospešnú prácu – Srdce na dlani v roku 2001 a na veľtrhu cestovného ruchu Slovakiatour v r. 2006 Ocenenie za celoživotnú prácu v cestovnom ruchu v SR.
Krásne kúty Slovenska si nenechával pre seba, predstavoval ich čitateľom časopisu Krásy Slovenska, kde bol členom rady od r. 1974.
V roku 1992 bol jedným z realizátorov výstavy 100 rokov turistiky v Modre, a práve tu zistil, že členovia Modranského turistického spolku vybudovali v roku 1894 rozhľadňu na Veľkej homoli v Malých Karpatoch, ktorú zub času postupne zlikvidoval. Myšlienka bola na svete – prečo práve na Veľkej Homoli (709 m.n.m.) po viac ako storočí na jednom z najzaujímavejších kopcov v celých Malých Karpatoch, nepostaviť novú.
Počas veľtrhu cestovného ruchu Slovakiatour v r. 2000 predložil plán a maketu plánovanej rozhľadne primátorom Pezinka a Modry, miestnym podnikateľom. Myšlienku podporili a vďaka obetavosti a nadšeniu desiatok brigádnikov z malokarpatského regiónu do 20. novembra 2001 bola postavená konštrukcia veže a 1. januára 2002 bola v Malých Karpatoch oficiálne otvorená. Tešilo ho, že sa rozhľadňa stala veľmi vyhľadávaným vyhliadkovým miestom v tejto časti Malých Karpát. Zo Zochovej chaty ste na rozhľadni za necelú hodinku. Práve Milan mal najväčšiu zásluhu na postavení tejto rozhľadne, ktorej výška je 20 m a okrem stabilizačných patiek bola celá z dreva. Na rozhľadňu vedie 115 schodov. Dokázal nemožné pozháňal peniaze, zabezpečil výstavbu, staral sa o jej údržbu. Zub času znovu zaúradoval a nahlodal stabilitu rozhľadne a mestá Pezinok a Modra postavili na vrchole Veľkej Homole novú, ale veľmi podobnú tej predošlej. Rád na ňu chodil.
V roku 2010 sa stal tvárou podujatia Deň otvorených pivníc, fotilo sa s ním celé Slovensko, v roku 2019 na Otvorených pivniciach dostal Ocenenie za celoživotný prínos pre Malokarpatský región a Malokarpatskú vínnu cestu – mal práve 90 rokov.

V horách a prírode nachádzal potrebnú energiu pre život a hodnoty na rozvoj ducha. Vstupoval do prírody a do hôr s pokorou. Okrem hôr však nepohrdol ani pohárom dobrého vína a jeho mottom bolo: „*Pohyb, dobrý humor a pohár vína denne.*“

Budú nám chýbať stretnutia na vinárskych podujatiach Malokarpatskej vínnej cesty, na ktorých bol už očakávaným hosťom, bude nám chýbať na turistických cestičkách, bude nám chýbať hlavne ako dobrý priateľ.

Dvojstranu pripravila Jarmila Dudová
Foto: archív MOS

MLÁDEŽ SPIEVA 2022

Krajská súťaž sa uskutočnila v príjemnom prostredí Domu kultúry v Senci. Zbory mali na prípravu dobré podmienky, akustické skúšky sa uskutočnili bez ťažkostí a porota mala k dispozícii zvláštnu miestnosť na hodnotenie a pohovor s dirigentmi.

Program hostí súťaže bol košatý, účinkovali študenti Cirkevného Konzervatória a zbor Anky Repkovej. Možno by som ako ukážku kvalitného zborového spievania zvolila klasický spevácky zbor, teleso poslúžilo zborom a zbormajsterkám ako inšpirácia.

Na úrovni podujatia sa „podpísala“ kovidová situácia. Prihlásené zbory spievali jednoduchý, poväčšine jednohlasný program. Porota pristúpila k hodnoteniu láskavou a povzbudivou komunikáciou so zbormajsterkami, ktoré pracovali s deťmi vo veľmi sťažených podmienkach.

Súťaže sa zúčastnili tri spevácke zbory. Z toho dva – Ivančatá a ZUŠkárik boli na podobnej úrovni. Oba zbory spievali s milým výrazom, ich dirigentky boli veľmi otvorené pripomienkam a radám poroty a obom sa podarilo získať krásne strieborné pásmo. Výsledný dojem bol milý, deti sa snažili a publikum nešetrilo potleskom.

Spevácky zbor Margarétka získal zlaté pásmo a tým postup do celoštátneho kola súťaže Mládež spieva. Ďakujeme porotcom, súťažiacim, kolegom z Mestského kultúrneho strediska v Senci a Galérii Labyrint za odvedenú prácu.

Z hodnotenia porotkyne
Mgr. art. Magdalény Rovňákovej ArtD.
Foto: MOS Modra

MALOKARPATSKÝ SLÁVIK 2022

V areáli Budmerického kaštieľa sa dňa 7. mája 2022 uskutočnilo finálové kolo verejnej súťaže Malokarpatský slávik 2022, ktorej cieľom je podporovať záujmovo-umeleckú činnosť, vyhľadávať nádejné talenty a dať možnosť talentovaným spevákom prezentovať sa na verejnosti.

V rámci neverejného výberového kola, ktoré sa konalo 6. mája 2022 v Dome kultúry Budmerice, sa 37 spevákov predstavilo s dvomi piesňami v 4 vekových kategóriách a v Kategórii vlastná tvorba. Vo finále súťažilo 19 spevákov.

Výsledky súťaže spevákov populárnej piesne Malokarpatský slávik 2022 Budmerice:

I. Kategória:
1. Nikoleta Hýllová, ZUŠ Malacky
2.Vanessa Kay Lei Hall, Bratislava
3.Ema Králová, ZUŠ Malacky
3.Luna Eterna Lamela Garcia, Bratislava
Vlastná tvorba, cena a diplom: Eliška Frešo, Bratislava

II. Kategória:
1.Patrik Šarkozi, ZUŠ Žiar nad Hronom
2.Laura Filková, Bratislava
2.Adriana Sublardová, ZUŠ Bernolákovo
3.Ivan Králik, Cirk. konz., Bratislava
3.Dominik Šujan, Cirkevné konzervatórium Bratislava

III. Kategória:
1.Eva Blašková, Jablonov
2.Daniela Schmidtová, La Musica Bratislava
3.Júlia Fajčíková, ZUŠ Žiar nad Hronom

IV. Kategória:
1.Štefan Blaško, Jablonov

Laureát – titul **Malokarpatský slávik 2022** získal Matej Gjacko, ZUŠ Slovenský Grob.
Cenu diváka získal Matej Gjacko, ZUŠ Slovenský Grob
(37 hlasov zo 124 hlasujúcich).

Autor: Darina Mladenovová
Foto: MOS Modra

Folklórny spevácky súbor RADOSŤ oslavuje 15. výročie založenia

Cesta bola kľukatá, ale krásna a bohatá

FSS RADOSŤ pri meste Pezinok začal pracovať pod názvom Folklórne divadlo Radosť ako súčasť Občianskeho združenia Radosť v roku 2005. Jeho členmi sa stali seniori, ktorí sa rozhodli využívať svoj voľný čas tak, aby nielen sebe, ale aj ostatným ľuďom, prinášali radosť a pripomínali tak časy našich predchodcov, ktorých starosti, ale aj radosti, sa uchovali v krásnych folklórnych piesňach a ľudových tradíciách. Prvou vedúcou súboru sa stala Mgr. Mária Miškeriková, ktorá súbor úspešne viedla až do roku 2022, kedy sa novým vedúcim stal Ing. Ján Bodo.

Prvopočiatky boli úzko spojené s tzv. ľudovým divadlom, akýmisi spevohrami, v ktorých zaznievali ľudové piesne hlavne z oblasti západného Slovenska. Pod názvom „Folklórne divadlo Radosť" vznikali hudobno-slovné pásma, ktoré dramaturgicky pripravoval umelecký vedúci súboru Dr. Kamil Baxa.

K zmene pôvodného zamerania súboru došlo v roku 2012, kedy sa ukončením tvorby spevohier zo súboru vyprofilovala spevácka zložka pod názvom „Pesničkári pezinskí" zameraná na prezentáciu piesní predovšetkým z oblasti Malokarpatského regiónu. V roku 2014 začal súbor spoluprácu s vynikajúcim akordeonistom Miroslavom Rajtom, novým umeleckým vedúcim súboru. Začala sa skvelá etapa rozširovania repertoáru súboru už pod novým názvom „Folklórny spevácky súbor". Početné vystúpenia súboru boli ozdobou kultúrnych podujatí nielen v Pezinku, ale aj v rámci Malokarpatského regiónu. Krásnym slovenským ľudovým piesňam v podaní Radostníkov tlieskali aj zahraniční hostia, ktorí prišli na Slovensko a navštívili Pezinok v rámci Medzinárodnej organizácie Sila priateľstva - Japonci, Američania, Austrálčania, Nemci, Francúzi... Od roku 2017 vedie súbor ďalší vynikajúci akordeonista Ing. Štefan Šalát, ktorý rozšíril repertoár súboru o piesne z celého Slovenska, absolvoval s Radostníkmi množstvo vystúpení a získal mnohé ocenenia.

Súbor sa úspešne predstavil na Medzinárodnom festivale v Myjave (2013), hosťoval na koncerte cimbalovej muziky Polajka vo Valašskom Meziříčí (2017), vystúpil pre našich zahraničných Slovákov na podujatí Kultúrne stretnutie dolnozemských Slovákov v Slovenskom Komlóši v Maďarsku (2019).

V rámci Jednoty dôchodcov Slovenska sa súbor pravidelne zúčastňoval Krajskej prehliadky speváckych súborov seniorov. Následne úspešne reprezentoval Bratislavský kraj aj na Celoslovenskej prehliadke speváckych súborov seniorov v Komárne (2018) a vo Zvolene (2019).

Každý rok sa FSS RADOSŤ predstaví svojim priaznivcom v Pezinku na jarnom a jesennom koncerte, ktorý má vždy iné tematické zameranie. K najúspešnejším patrí koncert s názvom „S Radosťou na víne". Rozsah a unikátna zbierka vinárskych piesní z celého Slovenska prekvapila nejedného miestneho znalca dobrého vína. Úspech koncertu nás priviedol k myšlienke vydať zozbierané piesne a tak vznikol spevník „S RADOSŤOU o víne". To, že súbor má k pesničkám s vinárskou tematikou blízko, bolo prezentované aj v minulosti, keď nahral spolu s dvoma ďalšími pezinskými súbormi prvé CD a v TV Senzi 10 videoklipov. Ako ináč „o víne".

V súčasnosti súbor znovu rozbieha svoju činnosť. Významným povzbudením boli ocenenia, ktoré sme dostali v roku 2021. Bolo to ocenenie Mesta Pezinok – Medaila so stužkou „Za zásluhy o rozvoj mesta" a úspech v Číne, kde sme sa zúčastnili online Medzinárodnej súťaže umenia pre univerzity tretieho veku a získali sme Zlaté ocenenie v kategórii „ľudová pieseň". Sme radi, že naďalej môžeme prinášať radosť našim priaznivcom a to nielen z radov seniorov, ale aj mladším ročníkom.

Ďakujeme všetkým priaznivcom, ktorí nás podporili a povzbudili do ďalšej činnosti svojou aktívnou účasťou na našom „Jubilejnom koncerte" dňa 22. 4. 2022, ktorý sa konal v DK v Pezinku.

Autor: Ing. Ján Bodo, predseda OZ Radosť
Foto: Slávo Frťala, Ján Bodo

Zahrajte mi muzikanti

Krajské kolo celoštátnych súťaží vyhlásených Národným osvetovým centrom Vidiečanova Habovka a Eniki Beniki sa ako „dve v jednom“ konali 30. apríla v Dome kultúry v Pezinku pod názvom Zahrajte mi muzikanti. Súťažilo 9 detských folklórnych kolektívov z Bratislavského kraja. 300 detí a veľa divákov si užilo malý folklórny festival v Pezinku. Víťazom blahoželáme a budeme im držať palce na celoštátnych kolách týchto súťaží. Takto to dopadlo:

Sólo spev:

Zlaté pásmo s priamym postupom na celoštátne kolo Vidiečanova Habovka: Lenka Zemanovičová z DFS Magdalénka
Zlaté pásmo s návrhom na postup: DUO Samuel Rusňák a Veronika Michelčíková z DFS Magdalénka
Zlaté pásmo: Sabinka Klapková z DFS Čunovský kŕdeľ
Strieborné pásmo: Nataša Mikušová z DFS Margaréta, Liana Olcsár z DFS Čunovský Kŕdeľ a Nina Snopeková z DFS Klnka
Bronzové pásmo: Johanka Kňazúrová z DFS Margaréta

Spevácke skupiny:

Zlaté pásmo s priamym postupom na celoštátnu súťaž Vidiečanova Habovka:
SS3 Čunovský kŕdeľ, /12-15r./ - Ozívaj sa hlase, (Gemer)
Zlaté pásmo: SS DFS Hájenka - Ja som dievka robotná, (Dobrá Niva) a SS2 Magdalénka - Svadebné z Vajnor
Strieborné pásmo: SS1 DFS Margaréta, Malinovo - Scel sa vlk oženit, (Trenčín), SS Kobylka - Vandrovala blška, (Nitra), SS1 Čunovský kŕdeľ, /5-7r/ - Muriena, (Liptov) a SS2 Čunovský kŕdeľ, /8-11.r./ - Ludia na mna povedajú, (Myjava)
Bronzové pásmo: SS1 Magdalénka - Dievčenské kopaničiarske, Chlapčenská SS Magdalénka - Regrútske piesne z Vajnor

Detské ľudové hudby:

Zlaté pásmo s priamym postupom na celoštátnu súťaž Videčanova Habovka:
ĽH DFS Vienok - Z kríža, (Hriňová)
Strieborné pásmo: ĽH DFS Magdalénka - V Orešanském kostelíčku
Bronzové pásmo: ĽH DFS Hájenka - Z Dolnej Oravy

Programové bloky:

Zlaté pásmo s priamym postupom do celoštátnej súťaže Eniki Beniki:
DFS Magdalénka, Modra - „Halt už ani strik“
Zlaté pásmo: DFS Slnečnica, Senec - „Riečnické Hum(or)no“
DFS Hájenka - „Lenivci“
Strieborné pásmo: DFS Kobylka, DNV - „Keď sa tá sýkorka vydávala“
Bronzové pásmo: Tancujúce slniečko, Viničné - „DOŽINKY“, DFS Margaréta, Malinovo - „A pred šišky“ a DFS Margaréta, Malinovo - „Tak ja vám niečo ukážem“, (Myjava)

Autor: Darina Mladenovova, Foto: MOS Modra

SVÄTOJURSKÉ HODY

Pandémia zasiahla aj Svätojurské hody a to nútenou prestávkou, kedy sa v našej krajine zastavilo takmer všetko. Výdychom v tomto roku bolo rozhodnutie mestského zastupiteľstva vo Svätom Jure zorganizovať trojdňové hodovanie na počesť svojho patróna Sv. Juraja a tak 22. až 24. 4. 2022 sa začalo hodovať v celom meste, no centrum patrilo Prostrednej ulici, kde sa počas troch dní na pódiu vystriedali muzikanti, tanečníci, deti z miestnych materských škôlok, domáci umelci. My sme opäť boli pri tvorbe programu a naše stredisko organi-začne zastrešilo celý bohatý program. Plné námestie počas troch dní svojou aktívnou účasťou prejavovalo nadšenie a hlavne svojou dobrou náladou umocňovalo jedinečnú hodovú atmosféru.

V piatok, po slávnostnom zahájení Svätojurských hodov, už tradične patrilo pódium patrilo hudobnej skupine Borovienka, ktorá ľudovými, tanečnými a vlastnými autorskými piesňami zabávala publikum do neskorých večerných hodín.

Kapely Gladiátor a Polemic prilákali veľké množstvo ľudí, ktorí zaplnili Prostrednú ulicu a rozhýbali a rozospievali takmer všetkých, ktorí si prišli vypočuť ich všetkým tak dobre známe pesničky. Napriek miernemu dažďu vydržala výborná nálada do poslednej pesničky a po fantastických koncertoch sa návštevníci Svätojurských hodov zabavili na diskotéke pod pódiom.

V sobotu po sprievodných programoch a vystúpeniach potešil návštevníkov krásnymi folklórnymi tancami, piesňami a hudbou Detský folklórny súbor Vienok so svojou ľudovou hudbou s programom „Sme tu opäť pre vás“. Po hudobnej skupine Hergottovci, ktorá v duchu ľudovej zábavy spestrila program veselými tanečnými piesňami, sa so svojou hudobnou skupinou predstavila na pódiu speváčka Veronika Rabada s moderne spracovanými folklórnymi piesňami.

Nedeľné skoré popoludnie spestrili program vystúpenia detí z materských a Základných umeleckých škôl, Svätojurská dychová hudba a Častovanka príjemne spestrili nedeľné popoludnie. Vo veselom tanečnom programe „Po schodoch“ sa predstavili šikovní tanečníci a tanečníčky Tanečnej akadémie Sunny Dance Bronislavy Jurášovej.

Obľúbený raper Kali prilákal svojím vystúpením obrovské množstvo svojich fanúšikov, ktorí zaplnili a rozospievali celú Prostrednú ulicu. Výborná nálada pokračovala aj pri záverečnom koncerte Svätojurských hodov, ktorý patril Petrovi Nagyovi a skupine Indigo.

Tohtoročné Svätojurské hody možno zhodnotiť niekoľkými slovami – plné námestie dobrej nálady, zábavy, plné krásnych a veselých stretnutí, všetkého, čo ľudia tak veľmi v dnešnej dobe potrebujú.

redakcia MOS
Foto: MOS Modra
Martina Volfová
Sue Nagyová, sueweb.sk

V. ročník

HA-MLS-NOS „JOŽKOVE SMIECHOTY“

V nedeľu 20.3.2022 sa v Dome kultúry v Pezinku po dlhých troch pandemických rokoch uskutočnilo piate stretnutie priateľov ľudového rozprávania. Jožkove smiechoty vznikli na počesť známych Pezinčanov -hercov. Patrili medzi nich ľudoví rozprávači, ako boli Jozef Hanúsek, Milan Mlsna, Vladimír a Jozef Nosálovci.
Autorom myšlienky je Jozef Pták. Roman Macs, miestny poslanec túto myšlienku pomáha organizačne zastrešiť aj svojím moderovaním podujatia. Poďakovanie patrí aj Milošovi Andelovi a za MOS Modra Darinke Mladenovovej. Podujatie navštívila a sledovala Pezinská televízia a sponzorsky ho podporili: Bageta Pezinok, Vinárstvo Matyšák, Karpaty Grinava, Víno Pavelka, Luboš Čech - Kamenná pivnica Pezinok - Cajla a Matica slovenská. Po úspešných štyroch ročníkoch sa napokon podarilo uskutočniť jeho piaty ročník. Prítomní diváci veľmi srdečne smiechom a potleskom povzbudzovali vystupujúcich rozprávačov. Úvod patril primátorovi mesta Pezinok Ing. Igorovi Hianikovi a milými slovami sa prihovorila aj riaditeľka PKC Mgr. Monika Luknárová, ktorá si po príhovore nasadila červený nos so slovami „Smiech je veľmi dôležitý pre život.“

Celkovo vystúpilo 11 účinkujúcich, medzi ktorými veľký aplauz zožala 6 ročná Lili Čemeričková. V úvode konferencier spomenul 90 ročnú Annu Sládkovičovú, na ktorú sa všetci veľmi tešili, ale choroba jej neumožnila sa osobne zúčastniť podujatia.

V piatom ročníku Jožkových smiechot vystúpili:
- Helenka Slamková z Pezinka: „Láska ide cez žaludek“ o začiatkoch varenia mladej nevesty
- Jozef Benkovič z Lábu „Spomienky pána Frolka z Modry
- Jožko Šimeček z Modry „Varovne zdvihnutý prst“ ako sa vyhováral, aby nemusel prísť na Jožkové smiechoty a o úrazoch každých 30 rokov
- Lubenko z Grinavy „Prečo sem Lubenko“, ktorý vysvetlil, jak sa naučil poslúchat svoju ženičku, až sa z neho stal Lubenko
- Lacko Jurík z Dolných Vesteníc „Život rýchlo beží“ kompozícia príbehov a replík od narodenia až po súčasný vek
- Kamila Németová Pezinok „Všedný deň dôchodkyne“
- Betka Jedličková Pezinok „Bez mobilu ani na krok“
- Lili Čemeričková - 6 ročná pravnučka Jedličkovcov „Ako vrana stratila pamäť“

- Anton Jedlička z Pezinka „Príhody strýca Pagáča“ humorné príbehy
- Mária Ilovičná z Viničného „Nascýpaný chlap je enom na zlobení“ z knihy Slovácko sa nesúdi
- Jozef Pták „Ako je dôležitý tranz pre život“

Jozef Pták sa ako jeden z organizátorov poďakoval všetkým vystupujúcim, organizátorom, sponzorom a divákom, ktorí prišli povzbudiť vystupujúcich humoristov. Toto podujatie má veľký význam na udržiavanie tradícii a nárečí.
Novinkou bolo, že po celý čas na plátne sa premietali fotografie a krátky životopis hercov - rozprávačov, na ktorých počesť sa toto podujatie uskutočnilo. Všetci účinkujúci získali ďakovné listy a krásne darčeky od mesta a od sponzorov. Jožkove smiechoty ukončila v svetle sviečky za doprovodu Lacka Juríka pesnička Petra Hapku a Jany Kirschner „Bude mi lehká zem“ .

Autor: Monika Ptáková členka prípravného výboru
Úprava textu: Adela Oravcová, foto: Pezinská televízia

Konc jak živé

Spevácky zbor Bystričan zo Záhorskej Bystrice sa zameriava vo svojej činnosti na pozdvihnutie záhoráckej piesne na folklórny piedestál, ktorý si vzhľadom na úprimné slovo a krásnu melódiu právom zaslúži. Pri svojej tvorbe čerpá najmä zo zborníka záhoráckych piesní, ktoré prezentuje v hlasovej úprave svojho zbormajstra Štefana Martinkoviča.

Potešili sme sa preto pozvánke od Malokarpatského osvetového strediska v Modre, konkrétne od hlavnej organizátorky podujatia Darinky Mladenovovej, zúčastniť sa dňa 26. marca 2022 v Zohori na podujatí s čarovným názvom „Konc jak živé“. Toto podujatie je každoročne organizované pre ľudových rozprávačov, ale aj sólistov a duetových spevákov záhoráckych ľudových piesní v rôznych vekových kategóriách. Tentoraz bolo prihlásených 29 ľudových rozprávačov a spevákov. Výkon vo všetkých súťažných kategóriách hodnotila odborná porota.

Spevácky zbor Bystričan nominoval na účasť na tomto podujatí speváčky Alenu Bernátovú a Evu Frťalovú, ktoré za akordeónového sprievodu Štefana Martinkoviča zaspievali 3 piesne - „Zahrajte mi muzikanti“, „Nocovali“ a „Na cichém Dunaji“. Vzhľadom na veľký počet účinkujúcich to bolo dlhé popoludnie, ale stálo za to. Svojimi hereckými výkonmi zaujali najmä deti, ktoré vo svojej kategórii ľudových rozprávačov obsadili symbolické prvé miesto, čo bolo pre nich do budúcnosti určite motivujúce. Titul „objav roka v ľudovom rozprávaní“ získal Samuel Vrlák, z Divadla Falangír v Kostolišti a „Rozprávanie o vojákoch a vojnovém živote“.

Čo sa spevu týka, porota ocenila spevákov nasledovne:

Sólisti :

1.Ladislav Pavelka, Kúty
2.Gitka Vernerová, Leváranky
3.Mária Grancová, Viničiar

Duetá :

1.Gitka Vernerová + Bohuslav Blecha, Leváranky
2.Jozef Vydra a Gabriel Lederleitner, Viničiar
3. Janka Glausová + Alojz Kukumberg

Všetci účinkujúci boli ocenení kvetom, diplomom a pamätnou plaketou od Františka Hubeka.

Poďakovanie a diplom získali aj hostia - výbornej speváckej skupiny Spjevule zo Skalice a Ľudová hudba Kamarádzi z Kútov.

Rozprávači :

V detskej kategórii porota udelila symbolické prvé miesta rozprávačom :

Isabella Vostálová, FS Slnečnica-Sunečník, Gajary - Z deníčka mojej prastarenky
Timotej Uhrinec, FS Slnečnica - Sunečník Gajary - Koza sebevrah
Katarína Bašková, Divadlo Falangír Kostolište - Monológ mamy Mackovej

Dospelí :

1.Mária Ilovičná, Viničné - Nascípaný chlap je enom na zlobení
2.Jakub Badrna, Zohor - Jak po nebohém
3.Mária Caunerová, Gajary – Účastníci zájazdu
3.Helenka Slamková, Pezinok - Jak sem odnaučila Vinca pit

Objav roka 2022 v ľudovom rozprávaní získal :

Samuel Vrlák, Divadlo Falangír Kostolište - Rozprávanie o vojákoch a vojnovém živote

Autor: Eva Frťalová
organizačná riaditeľka SZ Bystričan
Úprava textu: Adela Oravcová, foto: MOS Modra

Včelárska Paseka

Kráľovstvo včiel a včelárov

Včela. Malé šikovné stvorenie, bez ktorého by bol náš život na Zemi nemožný. A predsa je jej existencia v dnešnom svete postrekov a rôznych chemikálii, ktorými si človek uľahčuje prácu v záhradách, na poliach, v sadoch a vo vinohradoch, tak veľmi ohrozený. V Kráľovej pri Senci sa nachádza krásny areál Včelárska Paseka, ktorý už 90 rokov patrí práve včelám a včelárom. Správcom tohto krásneho Kráľovstva včiel bol od roku 2005 Rudolf Moravčík starší, ktorý svoje poslanie a povolanie odovzdal svojmu synovi Rudolfovi Moravčíkovi mladšiemu.

Z histórie Včelárskej Paseky:
Prvé texty o chove včiel pochádzali od mníchov z kláštorov a vďaka kníhtlači sa informácie o biológii včiel a ich potrebách postupne rozšírili aj medzi pribúdajúcich včelárov. V roku 1926 predseda Ústredia včelárskych spolkov na Slovensku Dr. Ján Gašperík požiadal o pridelenie pôdy z pozostalosti grófa Jána Pálfiho na založenie vzorovej včelárskej farmy, na ktorej bola v roku 1929 postavená hlavná budova. Neskôr tu pribudli domy pre ovocinára, včelmajstra, vzorový včelín a hospodárske stavby a začalo sa tu aj s výrobou úľov.

15. augusta 1932 bol areál Včelárskej Paseky s ovocným sadom, škôlkou na pestovanie nektárodajných rastlín, stanicou pre fenologické a klimatické pozorovania odovzdaný do užívania ako „pomník národnej slobody a dokument pilnosti, sporivosti, vytrvalosti a húževnatosti slovenských včelárov“. Paseka bola príkladom prosperujúceho hospodárstva aj pre zahraničné včelárske spolky.
Vo včelárskom skanzene sa nachádzajú unikátne zbierky úľov najrôznejších tvarov a veľkostí. Najstaršie reliéfne úle vyrezané ľudovými umelcami pochádzajú z prvej polovice 19. storočia a sú zastúpené klátmi, slamenými košmi a figurálnymi úľmi. K najhodnotnejším patrí úľ pre štyri včelstvá z roku 1732 a z vyrezávaných úľov to je dlabák s motívom františkánskeho mnícha v jaskyni z roku 1820. Novšie typy figurálnych úľov boli vyrobené v družstve Rezbár Rajec a pochádzajú zo sedemdesiatych rokov 20. storočia.
V Arboréte sa nachádza takmer 1000 včelársky dôležitých drevín. Park so Skanzenom a Lipovou alejou významných slovenských a svetových včelárov, v ktorej vo včelárskom svete známe a výnimočné osobnosti začali vysádzať lipy v apríli 1932, má rozlohu 3 ha. Približne 6 ha zaberá časť, ktorá v minulosti slúžila ako škôlka nektárodajných a peľodajných drevín, a na ktorej sa v súčasnosti nachádza ovocný sad a pasienky. Postupne sa pri rôznych zahraničných návštevách, ale aj slávnostných udalostiach vysádzali ďalšie lipy a cudzokrajné dreviny.
Včelársky náučný chodník slúži celoročne verejnosti na poučenie o úlohe včiel pre prírodu a na zvýšenie povedomia o význame včelích produktov pre ľudské zdravie. Návštevníci majú možnosť zažiť odbornú exkurziu, riadenú ochutnávku medov a medovín, zúčastniť sa organizovaného kurzu, alebo využiť možnosť ubytovania.
V skanzene sa nachádza viac ako 40 veľkoplošných tabúľ náučného chodníka, ktoré vysvetľujú ako vzniká med, biológiu života včiel a včelstva, význam jednotlivých druhov rastlín pre včely a iné zaujímavosti. Nepoznáme iný živočíšny druh, ktorý by pre ľudstvo odvádzal tak veľa úžitku ako včela medonosná. Ani po tisícročiach chovu včiel sa nedá o včele povedať, že je domestikovaná.
Areál Včelárskej Paseky slúži už takmer 90 rokov pre účely vzdelávania a propagácie včelárstva a okrem občerstvenia, včelích produktov, rôznych suvenírov, sa tu nachádzajú altány, detské ihrisko, vonkajších ohniskách a ďalšie možnosti na príjemné strávenie voľného času. V rámci vzdelávania poskytuje Včelárska Paseka exkurzie so sprievodcom, ktorý návštevníkov prevedie včelárskym náučným chodníkom, včelárskym múzeom, vysvetlí zákonitosti života včiel a význam včelích produktov pre ľudské zdravie.

Viac o histórii a činnosti Včelárskej Paseky nájdete na: https://www.vcelarskapaseka.sk/

Zdroj a foto: Včelárska Paseka
Text upravila: Adela Oravcová

Predstavujeme Vám knihu:

„Čas barchesu a iné príbehy“

Violy Almássyovej

– rodáčky zo Svätého Jura, ktorú v spolupráci s Academiou Istropolitana Nova, o.z. vydalo Mesto Svätý Jur v roku 2021, a ktorá vyšla ako štvrtý zväzok v edícii História a tradície Svätého Jura.

„Roky 1900 – 1945, dve vojny a medzi nimi čas nádeje. V pestrej zmesi obyvateľov malého vinohradníckeho mesta sa prepletajú národnosti, jazyky a vierovyznania. Ľudia sú slušní aj zákerní, veľkodušní aj zlomyseľní, ich činy sú ušľachtilé i neľudské. Treba zaznamenať oboje. Všetky postavy a udalosti v tejto knihe sú skutočné, aj Svätý Jur existuje, iba

väčšina židovských obyvateľov sa nedožila konca podivného polstoročia. Zachránili sa len štyri deti. Po prvom vydaní Času barchesu v roku 1993, sa všetci postupne ozvali zo zahraničia, a z ich rozprávania sa vynárali ďalšie príbehy dokresľujúce obraz zašlých čias.“

Úvodný text knihy „Čas barchesu a iné príbehy“ človeku napovie, že táto kniha patrí do rúk ľuďom, ktorí sa zaujímajú o históriu a život vo všetkých jeho podobách a vo všetkých jeho chvíľach, aj v tých najťažších.

Autor: Adela Oravcová
Foto: MOS Modra

Modranská železnica priváža ďalšiu kultúru do mesta

30. apríla 2022 sa obyvatelia Modry po dlhých rokoch dočkali otvorenia železničnej stanice.

MODRA hlavná stanica - je názov projektu, ktorý do mesta priviezol ďalšie možnosti na kultúrne vyžitie. Za projektom stojí prednosta stanice Petter Bittner: „Starý nákladný vagón umiestnený v lokalite pri Zbernom dvore sa premenil na pódium a jeho okolie na priestor plný železničiarskych artefaktov. Hudobné vystúpenia Funny Fellows, či Vrbovských víťazov spolu s ďalšími aktivitami pre deti z dielne predajne Folly, staničným bufetom z Bistra Kinečko Modra, vínom z Vinárstva Rychel, keramikou zo Slovenskej ľudovej majoliky Modra a pojazdnou kaviarňou Kadze Tadze, prilákali počas slnečnej soboty množstvo ľudí z Modry a okolia.“ V areáli nechýbali ani prvé dva metre železničných koľajníc v meste, či Modranská lampáreň. Súčasťou programu bolo okrem iného aj slávnostné odhalenie tabule MODRA hlavná stanica.

V súvislosti so železnicou v Modre sa uvádzajú viaceré verzie prečo nebola jej výstavba realizovaná. Prítomní sa mohli vďaka nájdenému historickému dokumentu z roku 1837 dozvedieť o dôvode neúčasti Modry na projekte výstavby prvej konskej železnice v Uhorsku. Už dnes sú známe predbežné termíny ďalších kultúrnych podujatí na modranskej železničnej stanici a to: 17.6.2022, 14.7.2022 a 26.8.2022. Petter Bittner dodáva: „Modranská železnica spojila množstvo rôznych ľudí. Veľké poďakovanie by som rád adresoval Mestu Modra, Vinárstvu Rychel, Malokarpatskej komunitnej nadácii Revia, firme Wertheim a veľa ďalším spoločnostiam, účinkujúcim, priateľom a v neposlednom rade - rodine. Vďaka patrí aj všetkým spolucestujúcim, ktorí podporili svojou účasťou otvorenie železničnej stanice a takisto ľuďom, ktorí venovali predmety do vznikajúcej železničiarskej zbierky.“

Aktuálne novinky a zaujímavosti nájdete na facebookovej stránke alebo instagramovom profile Modranská železnica. MODRA hlavná stanica – nastupovať!

Autor: Peter Bittner a Adela Oravcová
Foto: Martina Mlčúchová

Pripravované podujatia

Jún

09. - 12. 06. 2022
MEDZINÁRODNÝ FESTIVAL DETSKÝCH FOLKLÓRNYCH SÚBOROV BRATISLAVA

11. 06. 2022
NA ŠARFICKÝCH LÚKACH S MUZIKOU
Festival dychových hudieb pri príležitosti 100. výročia Dychovej hudby Šarfianka, Blatné

16. 06. 2022
SALÓN VÝTVARNÍKOV 2022
Kolektívna výstava umelcov Bratislavského kraja a hostí
Zoya Museum, Elesko Wine Park, Partizánska 2275, Modra

23. 06. 2022
CINEAMA 2022
Krajská súťaž a prehliadka amatérskej filmovej tvorby
Kino FILM EUROPE – Pistoriho palác, Bratislava

Júl

02. 07. 2022
ZÁVODSKÉ BEZCHLEBA HODY XI. ročník
Záhorácky folklórny festival, Závod

02. 07. 2022
11. MEDZINÁRODNÝ FESTIVAL DYCHOVÝCH HUDIEB
VIŠTUKFEST 2022, Vištuk

04. 07. 2022
VÝTVARNÉ SPEKTRUM 2022
Krajská súťaž neprofesionálnej výtvarnej tvorby, vernisáž a výstava
Zichyho palác, Ventúrska 9, Bratislava-Staré Mesto

05. 07. 2022
CYRILO-METODSKÁ PREHLIADKA SPEVÁCKYCH ZBOROV
Tomášov, Farský kostol sv. Mikuláša

08. 07. 2022
MVC NA CESTÁCH
Závažná Poruba, Kláštorisko – Slovenský raj

Zmena programu a termínov vyhradená.
Tešíme sa na spoločný zážitok.

Leto v Bratislavskom kraji

04. 06. 2022
KRÁĽOVSKÉ HODOVANIE
Tradičné hody a zábava od obeda do polnoci
Priestor pred Kultúrnym domom, Modra – Kráľová

10. – 12. 06. 2022
KERAMICKÉ TRHY PEZINOK
18. ročník Keramických trhov v Pezinku
Ulica M. R. Štefánika, Pezinok

02. 07. 2022
WILD WINE FEST II.
Starý trh, Moyzesova 27, Modra

02. – 03. 07. 2022
DRAČIE DNI
Rozprávkový festival pre celú rodinu, počas ktorého ožijú draci, víly a odvážni rytieri v najkrajších legendách.
Červený Kameň

16. 07. 2022
STREDOVEKÝ PIKNIK
Dobré jedlo, šermiarske vystúpenia, živá hudba, aktivity pre malých aj veľkých, Kaštieľsky park Stupava

22. – 24. 07. 2022
ŠENKVICKÉ HODY
Hodové slávnosti plné zaujímavých sprievodných programov a podujatí, Šenkvice

LETNÉ SOBOTNÉ OCHUTNÁVKY V OBECNEJ VINOTÉKE
Šenkvice

13. – 14. 08. 2022
ĽUDOVÉ UMELECKÉ REMESLÁ
Námestie 1. Mája, Lichnerova, Senec

14. 08. 2022
STUPAVSKÉ HODY
Sedliacky dvor pri Kultúrnom dome, Stupava

20. – 21. 08. 2022
TRADIČNÉ ĽUDOVÉ UMELECKÉ REMESLÁ
Prezentácia tradičných ľudových umeleckých remesiel zo Slovenska i zo zahraničia
Hrad Červený kameň

03. – 04. 09. 2022
ROZLÚČKA S LETOM 2022
Kultúrne podujatie plné hudobných vystúpení
Most pri Bratislave, Futbalový štadión, Športová 459

10. – 11. 09. 2022
BUDMERICKÉ HODY
Hodová slávnosť v Budmerickom gazdovskom dvore

16. – 18. 09. 2022
VINOBRANIE - PEZINOK
Tradičné oberačkové slávnosti spojené s ponukou gastronomických špecialít a bohatým kultúrnym programom
Ulice centra Pezinka

Podujatia podporili: fond na podporu umenia, Národné osvetové centrum

Štvrťročník vydáva: MALOKARPATSKÉ OSVETOVÉ STREDISKO V ZRIAĎOVATEĽSKEJ PÔSOBNOSTI BRATISLAVSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA
Horná 20, 900 01 Modra
vidiecan@moska.sk
mvc@mvc.sk
☎ 033/643 34 89
www.moska.sk, www.mvc.sk
ročník 28, číslo 2/2022 dátum vydania: máj 2022
Zodpovedná redaktorka: PhDr. Anna Píchová, riad. MOS
Redaktorka: Adela Oravcová
Grafická úprava: Mgr. Martina Dočolomanská
Vytlačil: Ultraprint, s.r.o. Bratislava, **Náklad:** 900 kusov, **Nepredajné**
EV 5113/15
ISSN 1338-2020
IČO: 00 180 289
Registrované Okresným úradom v Pezinku pod č.3/348/20-12/1994